

Kulturregion Fyn

KULTURREGION FYN AFTALERAPPORT 2021-2024

KULTUR *i Natur*
Visuel **KULTUR**
KULTUR *og Sundhed*

Indholdsfortegnelse

OM KULTURAFTALEN: FIRE ÅR MED NYE INDSATSOMRÅDER	3
VISUEL KULTUR	6
KULTUR I NATUR	21
KULTUR OG SUNDHED	35
VIDSTE DU AT...	50
FYNDSKE KULTURAKTØRER SIGER...	52
LINKS TIL FILM	54
FIND KULTURREGION FYN	55

Om kulturaftalen:

FIRE ÅR MED NYE INDSATSOMRÅDER

FORORD FRA FORMANDEN

I de seneste fire år har Kulturregion Fyn fungeret som en dynamo for kulturel nytænkning og udvikling, og for øget kultursamarbejde på tværs af ni fynske kommuner. Vi har oplevet, hvordan kulturen giver borgerne nye oplevelsesmuligheder, skaber nye fællesskaber og generelt udgør en væsentlig del af velfærden på Fyn og øerne. Vi er stolte af, hvor langt vi er nået med vores tre indsatsområder Visuel Kultur, Kultur og Sundhed samt Kultur i Natur, for relativt få midler.

Samarbejdet mellem kommunerne har styrket de fynske kulturaktører og -institutioners netværk og samarbejde på tværs af kommunegrænser. Gennem udveksling af ressourcer, viden og arbejdsmetoder har aktørerne med stor dedikation udviklet og gennemført en lang række nytænkende initiativer for borgerne. F.eks. er der udviklet

nye former for app-baserede ruter, der får familier ud i naturen, og som samtidig giver dem et skud kulturhistorie eller aktiverer dem gennem forskellige øvelser.

De største succeser opstår, fordi vi i det tværkommunale regi har tid og ressourcer til at være innovative, nysgerrige og eksperimenterende i vores projekter, på en måde, der ofte ikke er mulig i de enkelte kommuner. F.eks. når der er blevet holdt naturkoncerter med upcoming artister på hele Fyn, og når der, gennem det aktivistiske kunstprojekt ART X ACTION, dukker kunst op i bybilledet over hele Fyn.

Når vi ser fremad, står vi over for både udfordringer og muligheder, og det er afgørende, at vi fortsætter den positive udvikling med et længerevarende kultursamarbejde. Vi skal fortsat være innovative og modige i vores tilgang, og vi har brug for den nødvendige tid og ro, til at gennemføre langsigtede initiativer, som f.eks. Fynsk Kultur på Recept, hvor borgere får styrket deres mentale trivsel gennem gruppebaserede kulturaktiviteter. I det projekt har jeg oplevet, hvordan tværkommunalt samarbejde og fælles visioner kan skabe stærke resultater. Jeg har ude i kommunerne mødt unge mennesker, som pludselig har fået nyt lys i øjnene. Det er ret fantastisk.

I 2025 er det vores intention at arbejde videre med de tre indsatsområder, fordi vi fortsat ser potentiale i dem og ønsker at løfte dem til nye højder. Personligt håber jeg, at vi på Fyn bliver enige om, at fortsætte med at udvikle indsatsområderne over en længere årrække, da vi hermed kan skabe værdi helt ud i de små lokalsamfund, samtidig med at vi indgår i nationale og internationale projekter, der udvider vores perspektiver og udsyn - og sætter Fyn på landkortet.

*Anne Møllegaard Mortensen,
formand for Kulturregion Fyn*

FAKTA OM AFTALEN

Denne rapport er en status over Kulturregion Fyns kulturaftale 2021 – 2024.

Aftalen, som er indgået mellem Kulturregion Fyn og Kulturministeriet, har fokus på at koordinere en fælles indsats for udvikling af kunst- og kulturlivet. I kulturaftalen var beskrevet tre nye indsatsområder i Kulturregion Fyn: Visuel Kultur, Kultur i Natur og Kultur & Sundhed.

▶ Se [her](#) en kort video, der fortæller om kulturaftalens konstruktion: "Kulturregion Fyn er fin" (2 min)

Kulturregion Fyn er et samarbejde mellem ni fynske kommuner:

Assens Kommune

Faaborg-Midtfyn Kommune

Kerteminde Kommune

Langeland Kommune

Nordfyns Kommune

Nyborg Kommune

Odense Kommune

Svendborg Kommune

Ærø Kommune

VISUEL KULTUR

VISUEL KULTUR

Visuel Kultur har givet børn og unge en stemme og mulighed for at skabe noget larm gennem visuelle udtryksformer.

Det var et formål, at der under kulturaftalen skulle etableres flere muligheder for, at børn og unge på Fyn kan dyrke deres interesse for visuelt æstetiske udtryksformer som billedkunst, arkitektur, design, installation, grafisk design, spildesign, foto og film - og for at dyrke deres interesse i fællesskab med andre børn og unge.

VISUEL KULTUR

Med kulturaftalen og uddeling af puljemidler har der været mulighed for at skabe mange forskelligartede visuelle tilbud af høj kvalitet i mange afkroge af Fyn og øerne, hvilket har muliggjort, at flere børn og unge, har kunnet dyrke eller deltage i et visuelt tilbud i nærheden af, hvor de bor. Fællesskaber er vigtige for alle borgere, også de børn og unge, der foretrækker kreative aktiviteter fremfor sport o.l. Mange kreative uddannelser kræver særlige kompetencer for optagelse, f.eks. arkitektskole, designskole, kunstakademi og de fleste medieuddannelser. De kompetencer bør også børn og unge fra Fyn og øerne have adgang til, så det i fremtiden kan være dem, der tegner den nye designklassiker, laver en dagsordensættende dokumentar eller går forrest, når vi skal forestille os en ny og bedre verden for de kommende generationer.

Vi har støttet projekter, der har fået egne ben at gå på, f.eks. FLUK - Fyns Laboratorie for Ung Kunst. Og iværksat forsøg med nye tilbud, på nye lokaliteter i flere kommuner. F.eks. Mini Designskole på Langeland og Billedskole for piger i Vollsmose-området. Nogle af initiativerne er helt nye modeller for fritidstilbud,

der tager afsæt i børn og unges ønsker om at fordybe sig i f.eks. design, billedkunst eller film. Læs mere om vores pulje på s. 13

Vi har løbende faciliteret kurser, netværk og videndeling for undervisere på området for Visuel Kultur og derigennem skabt mere samarbejde mellem forskellige aktører, større arbejdsglæde og endnu højere faglighed blandt undervisere, der, for de flestes vedkommende, mangler ressourcer til videreuddannelse. Læs mere om netværket på side 17.

Som supplement til de mange gode puljeprojekter, er der under kulturaftalen igangsat generelle indsatser, som ART X ACTION, SKAB dig Festivalen og DOC Academy samt givet direkte supplerende tilskud til tilbud i alle kommuner.

VISUEL KULTUR

ART X ACTION

ART X ACTION har været et samarbejde mellem Kulturregion Fyn og kunstbureauet Another Public, med fokus på at skabe en platform, hvor børn og unge kunne udtrykke sig i det offentlige rum.

Another Public faciliterede møder mellem ni udvalgte kunstnere og en række børn og unge, fra billedskoler og ungdomsskoler, der gennem forskellige workshops i løbet af 2023 og 2024, udviklede en række tankevækkende kunstværker til det offentlige rum, i ni fynske byer. Blandt andet kunne man opleve “logolandskaber” over kølediskene i Super Brugsen i Kerteminde, røgbombevent i Ærøskøbing, eller man kunne gå på opdagelse i Otterup og finde smukke mosaikker skabt af unge fra Nordfyns Billedskole.

VISUEL KULTUR

I videoen [her](#) (6+ min) kan du se mere om projektet ART X ACTION i fase 1 og de seks første byers kunstværker, gennem indtryk fra den rullende konference, hvor fagpersoner som kulturkonsulenter, kuratorer og undervisere kunne netværke og se projektet med egne øjne. Busturene blev afholdt i 2023 og kom forbi Odense, Svendborg, Otterup, Nyborg, Kerteminde og Ringe.

Der blev også afholdt en lignende bustur for de medvirkende børn, unge og deres undervisere, med støtte fra Statens Kunstfond. Formålet med busturene var at kvalificere en faglig samtale om børn og unges demokratiske deltagelse i det offentlige rum, ved at bruge samtidskunstens mange udtryksformer til at skabe dialog og lave små forstyrrelser i det nære samfund.

Læs og se mere om ART X ACTION [her](#)

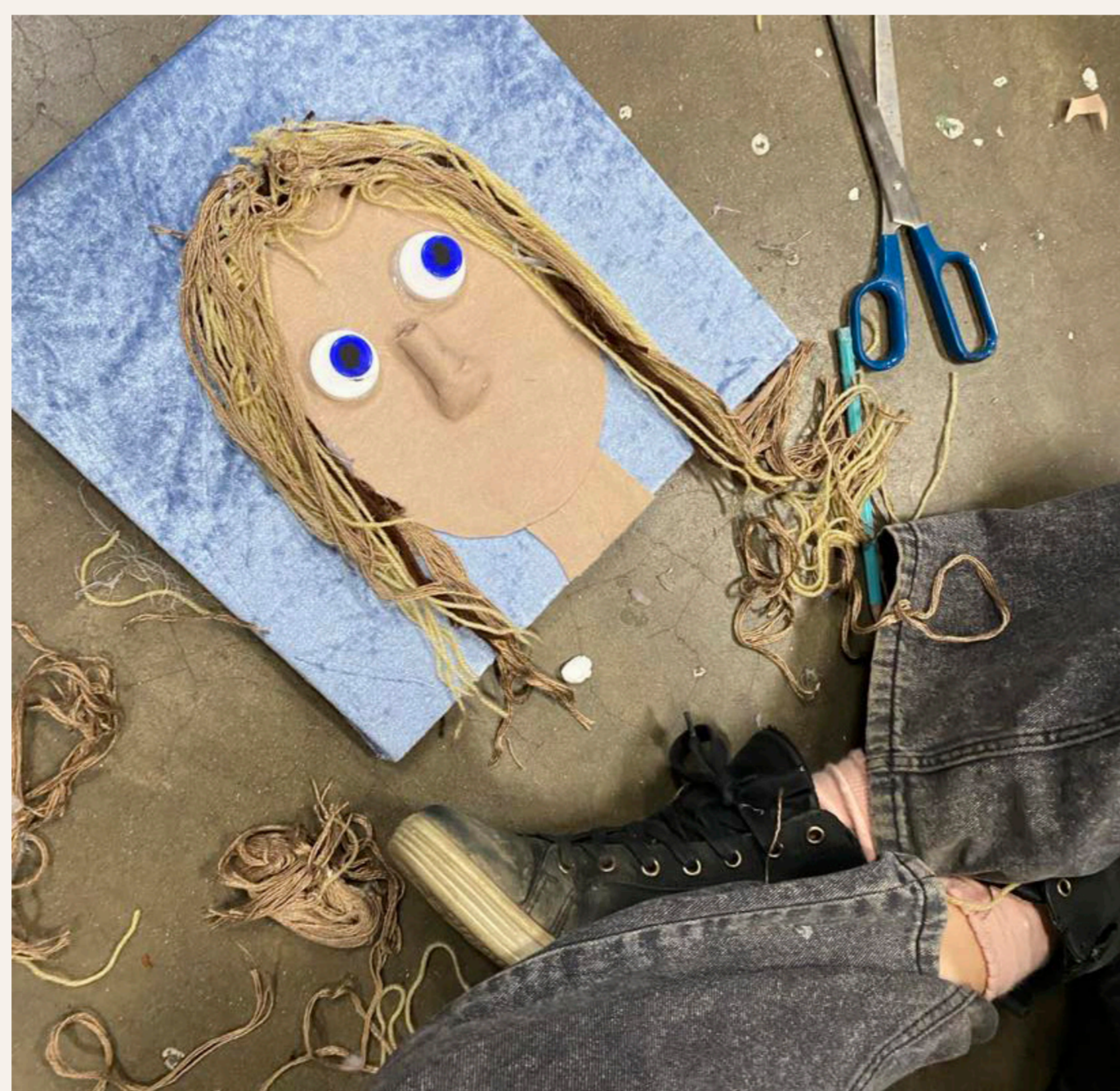
VISUEL KULTUR

SKAB DIG FESTIVALEN

Tingcentralen samlede en række billedskoler til en éndagsfestival, der blev afviklet i 2023. I tæt samarbejde med billedskoleundervisere fra fem billedskoler, faciliterede Tingcentralen op til festivalen en længere udviklingsproces, hvor hver billedskole bød ind med en workshop, og de skabte i fællesskab et flot og alsidigt samlet SKAB dig... program, som alle skolernes elever kunne boltre sig i.

Med festivalen har billedskolerne opnået et bredere netværk, oplevet at samarbejde om et fælles mål og har lært af hinandens metoder og erfaringer. Ikke mindst har de faciliteret, at omkring 50 børn og unge har mødtes på tværs af geografi og oplevet et større fællesskab om deres fritidsinteresse, der også rækker ud over egen kommune.

”Vores samarbejde med Kulturregion Fyn og Visuel Kultur er vigtigt for Tingcentralen, fordi det er med til at synliggøre aktørerne rundt om på Fyn og øer - og vores forskellige kompetencer. Det har givet grobund for netværk med mulige nye samarbejdspartnere og for at søge puljer til mangeartede projekter. Konkret har vi kunnet køre ud i landet med vores TingcentralenGO og samle andre billedskoler til SKAB dig festivalen, som har fokus på at mødes på tværs af bygrænser, for at både undervisere og elever kan blive inspireret af hinanden”, siger **Katja Skovgaard Marcussen** fra Tingcentralen.

VISUEL KULTUR

DOC ACADEMY & DOC LAB

I 2023 lavede Odense Filmværksted DOC Academy for unge fynske filmskabere in spe. Her fik en gruppe unge nøgler til deres eget rum i FilmHus Fyns kontorfællesskab, adgang til Odense Filmværkstedes udstyr, undervisning én gang om ugen i 30 uger og tæt sparring omkring deres filmprojekter, med den erfarne dokumentarist René Odgaard.

De film, der blev produceret på DOC Academy, fik en del opmærksomhed i 2024. Det Tredje Øje var med i et talent-program under OFF - Odense International Film Festival, Family Reframed blev vist under SVEND Filmdage og filmen Parkinsons Søstre blev vist på TV 2 Fyn i efteråret.

I forlængelse af DOC Academy lavede Filmværkstedet DOC LAB for de 18-28-årige, også med støtte fra Kulturregion Fyn. DOC LAB var tre workshops, som blev afholdt i efteråret 2024, med hvert sit fokus på forskellige aspekter af det at producere dokumentarfilm: genre og visuelt univers, personlig fortællerstemme og dramaturgi.

Begge DOC projekterne bidrog til, at nye unge talenter blev rekrutteret, kompetenceudviklet og brancheintroduceret, og understøttede dermed dokumentarfilmfødekæden på Fyn, hvilket var en del af målsætningerne for indsatsområdet Visuel Kultur i kulturaftalen 2021-2024.

VISUEL KULTUR

Visuel Kultur puljen

I Kulturaftalens første to år, **2021 og 2022**, blev der afviklet tre ansøgningsrunder af puljemidler og uddelt samlet **1.975.000 kroner til 25 forskellige projekter for børn, unge og deres undervisere**, inden for området Visuel Kultur. Det har også resulteret i en række offentlige udstillinger og begivenheder, som har belyst, at børn og unge er vigtige aktører i det kulturelle landskab.

Puljemidlerne blev uddelt i kulturaftalens første to år, men projekterne løb naturligt videre ind i resten af kulturaftalens periode.

Formålet med puljen var:

- at skabe flere fritidstilbud på Fyn og øerne med fokus på geografisk spredning og variation i visuelle udtryksformer, for dermed at give flere børn og unge mulighed for at deltage i fællesskaber med visuel kultur som omdrejningspunkt.
- at øge undervisernes arbejdsglæde, faglighed og engagement, for dermed at styrke deres praksis, f.eks. gennem kurser og fælles projekter på tværs af kommuner og initiativer.
- at støtte initiativer på tværs af Fyn og øerne, der synliggør børn og unges produktioner eller eksisterende tilbud på en ny og original måde og dermed signalerer, at børn og unges skaberglæde tages seriøst og ses som et vigtigt demokratisk projekt i kulturregionen.

Læs mere om de projekter, der har modtaget puljemidler [her](#)

VISUEL KULTUR

Eksempler på puljeprojekter

FLUK – FYNS LABORATORIE FOR UNG KUNST

Visuel kultur-puljen har understøttet tilblivelsen af og efterfølgende også konkrete projekter på FLUK - Fyns Laboratorie for Ung Kunst. Sidenhen har FLUK opnået driftsstøtte fra Svendborg Kommune og driver i dag deres egen version af et BGK (Billedkunstnerisk Grundkursus), med en særlig profil, som vægter unges medbestemmelse og deltagelse.

FLUK er en eksperimenterende kunstske i Svendborg for unge på 15-30 år. Skolens formål er at udvikle og understøtte unge, der er nysgerrige på kunst, at skabe et rum for refleksion og æstetisk dannelse samt at være med til at grundlægge og udvikle et ungdomsmiljø omkring samtidskunst i Svendborg. Eleverne på skolen

får undervisning flere dage om ugen af skolens egne undervisere, af kunstnere udefra, ved elev-til-elev-undervisning og gennem selvstudier. Alle elever har adgang til atelieret 24/7, hvor de kan dyrke fællesskabet og fordybe sig i egne processer.

Kulturregion Fyn har løbende støttet initiativer, der gav FLUK muligheden for at samarbejde med andre kunstske, f.eks. i Tyskland, lave åbne workshops og opsøge andre kunst- og kulturmiljøer på Fyn og andre steder i Danmark, hvor unge tager ansvar og igangsætter initiativer. Vi har bl.a. støttet Åbne Laboratorie-dage, hvor unge fra Fyn og øerne kunne mødes, tænke og skabe sammen med inviterede professionelle kunstnere.

🎬 Se en film, de unge selv har lavet om deres skole (6 min) [her](#)

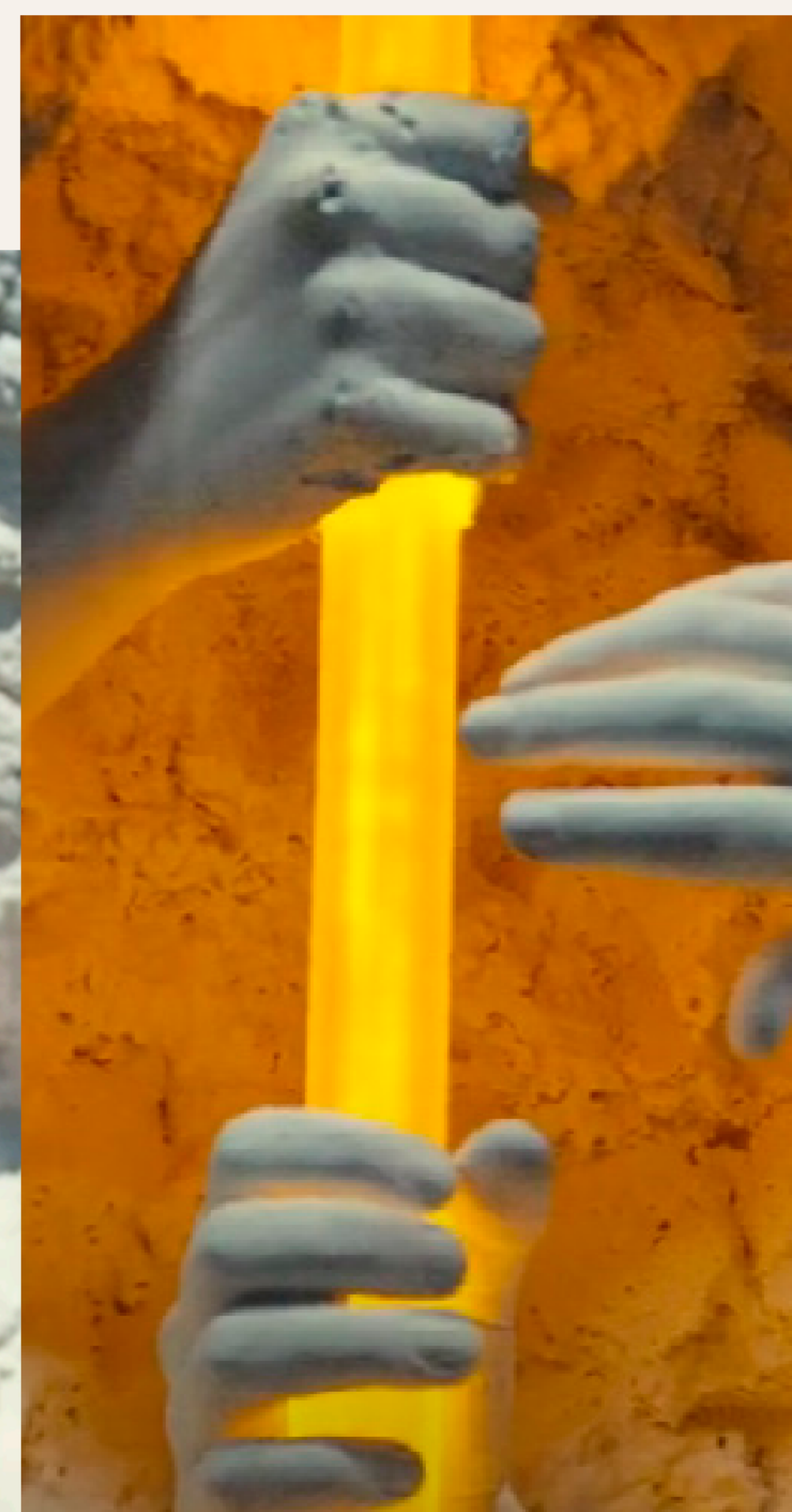

VISUEL KULTUR

SKULPTUR-PROJEKT FOR UDSATTE UNGE

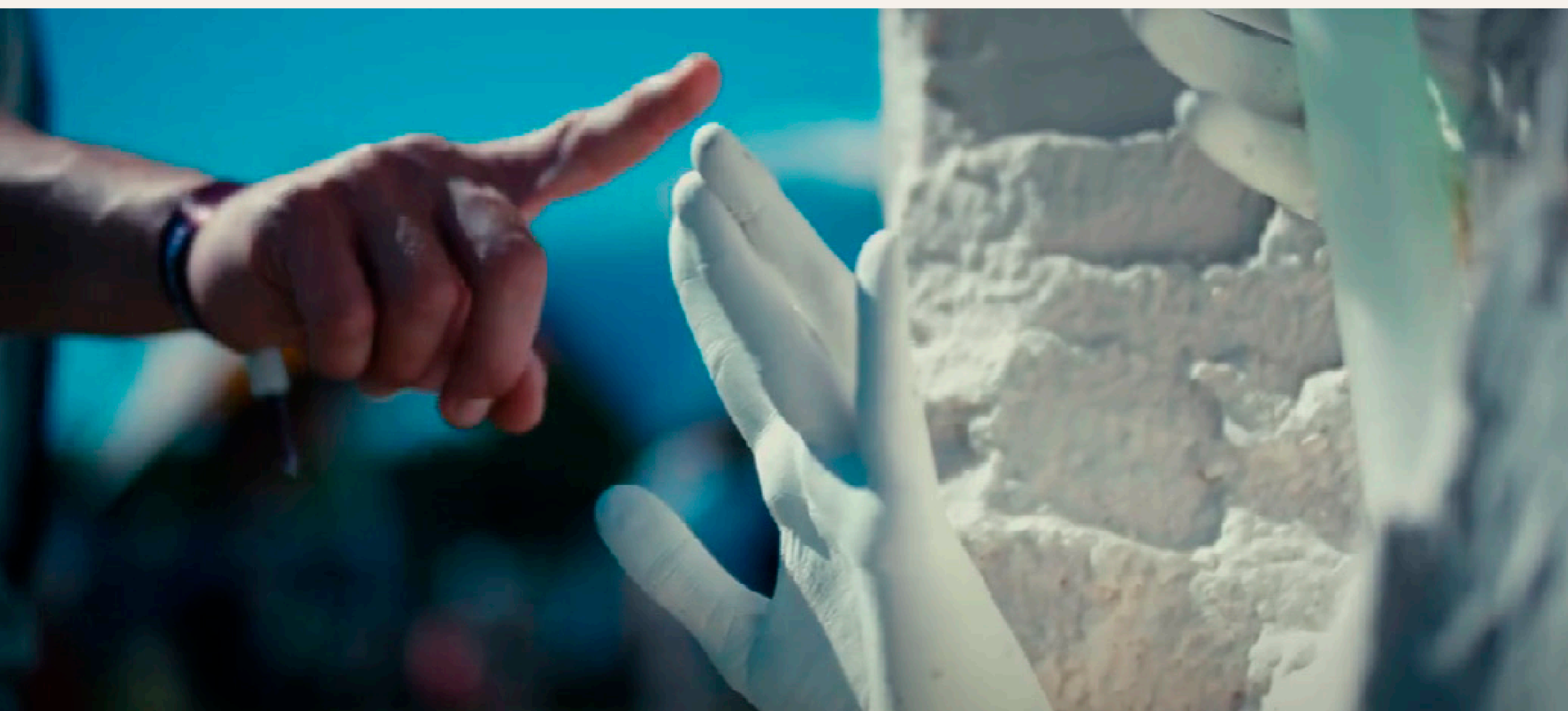
Kulturregion Fyn støttede i 2022, gennem Visuel Kultur-puljen, et projekt for ti unge, der stod uden for uddannelse og jobmarkedet, og som havde udfordringer med misbrug, diagnoser eller social isolation. Den odenseanske kunstvirksomhed Chaos Engine og konsulentfirmaet Ungekonsulenten kørte et projekt over otte uger, hvor de i samarbejde med gruppen af unge skulle skabe et fælles kunstværk. Det resulterede i skulpturen Our Future, der stillede skarpt på de forskellige udfordringer, som de unge og kommende generationer står overfor:

"De unge har arbejdet med at vise, at verdensordenen, som vi kender den, er truet og præget af store forandringer - både klimaforandringer, krig, fattigdom og social ulighed. (...) Kunstværket er skabt af den nye generation og belyser deres syn på den aktuelle verden", fortalte kunstner **Magnus Fuhr** fra Chaos Engine.

VISUEL KULTUR

Værket Our Future består af fire søjler med afstøbninger af de unges hænder, som rækker ud af søjlernes kratere og griber om lys, der sørger for, at søjlerne ikke styrter i grus. Kunstværket blev indviet af formanden for Kulturregion Fyn, Anne Møllegaard, til ferniseringen, som fandt sted midt på den centrale plads i Tusindårsskoven under Tinderbox festival 2022. Sådan fik både skulpturen, projektet og især de unge kunstnere velfortjent opmærksomhed.

”Det er ret fedt at tænke over, at der er de her ting for unge, og vi kan komme ud og arbejde med andre ting end bare skoleprojekter, at vi kan komme ud og få et frirum fra virkeligheden og stadig have det sjovt. Det har været en fed oplevelse, og jeg synes at jeg har fået meget ud af at være med i det”, siger **en af de unge** fra projektet.

I 2024 indgik Chaos Engine en aftale med firmaet Lumen in Art, som faciliterede, at de unges skulptur Our Future kom på turné til en række slotte og herregårde rundt om i Europa i løbet af efteråret. Første stop var Lichtfestival Schloss Dyck i september 2024.

 Se en film om tilblivelsen af deres skulptur [her](#) (2+ min)

VISUEL KULTUR

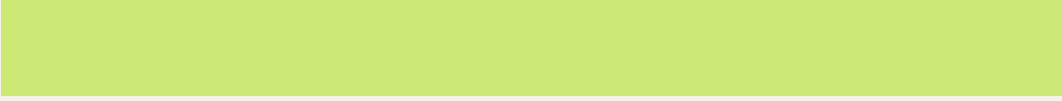
Visuel Kultur netværket

For at have en løbende dialog med Visuel Kultur-feltets aktører, har vi faciliteret et netværk for en række centrale aktører som undervisere, ledere og selvstændige kunstnere og kulturaktører, der ønsker at udvikle noget i fællesskab, på tværs af aftalens medlemskommuner.

Udover et årligt netværksmøde, med plads til dialog om kommende tiltag, har der været plads til at udvikle nye tiltag og at lære af hinanden på kryds og tværs, gennem kurser eller fælles projekter, som enten puljen eller sekretariatet har støttet op om.

Efter ønske fra netværket, er der blevet oprettet en ny [hjemmeside](#), som kortlægger alle tilbud på Fyn og øerne, der er skabt en festival, hvor billedskoler og elever kan møde hinanden - og derudover har kulturregionen vedligeholdt en [Facebook-side](#), som løbende og meget aktivt har delt både egne initiativer og bidraget til synlighed for alle de projekter, som feltet er ejere af. Alt sammen med det formål at skabe en følelse af fællesskab på tværs af kommunerne og at bane vejen for, at alle aktører kender og kan anbefale hinandens tilbud til de børn og unge, de møder i deres hverdag.

”Som aktør er det fedt med et professionelt netværk og sparring. Både med projektlederen for Visuel Kultur, men også til arrangementer, hvor jeg har mødt andre spændende mennesker, der arbejder med kultur på Fyn. Det har åbnet døre for mig, og jeg ser det som en stor styrke at Kulturregion Fyn er med til at udbrede det fine udbud af dygtige aktører og kulturtilbud på Fyn. Samtidig løfter initiativet også unge kunstnere og designere, som mig selv, så børn og unge kan få et bredere udbud af visuel kultur. Jeg glæder mig til, at den nye visuel kultur-hjemmeside bliver den primære side, når folk på Fyn skal søge kultur”

siger **Mette Bloch-Boas**, der er founder af Design Skool i Nyborg Kommune.

Ole Vels, der er leder af Kulturskolen i Kerteminde siger om netværket:

”Dejligt, at der faciliteres et netværk, som kan synliggøre de mange lokale tiltag på billedkunstområdet og ikke mindst skabe mulighed for at møde andre undervisere. Ingen af de fynske billedkunstskoler/kulturskoler har muskler nok til at løfte opgaven.”

VISUEL KULTUR

Ny hjemmeside

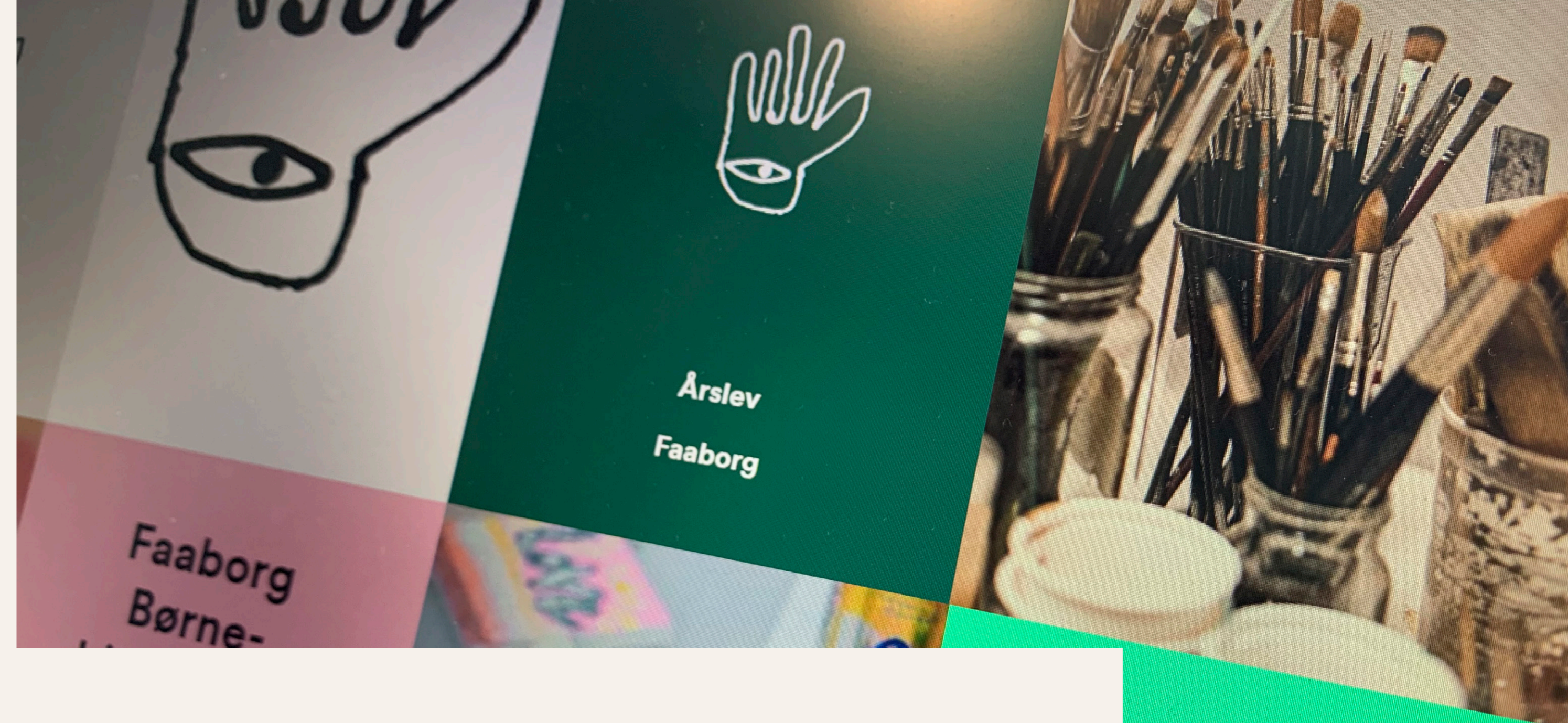
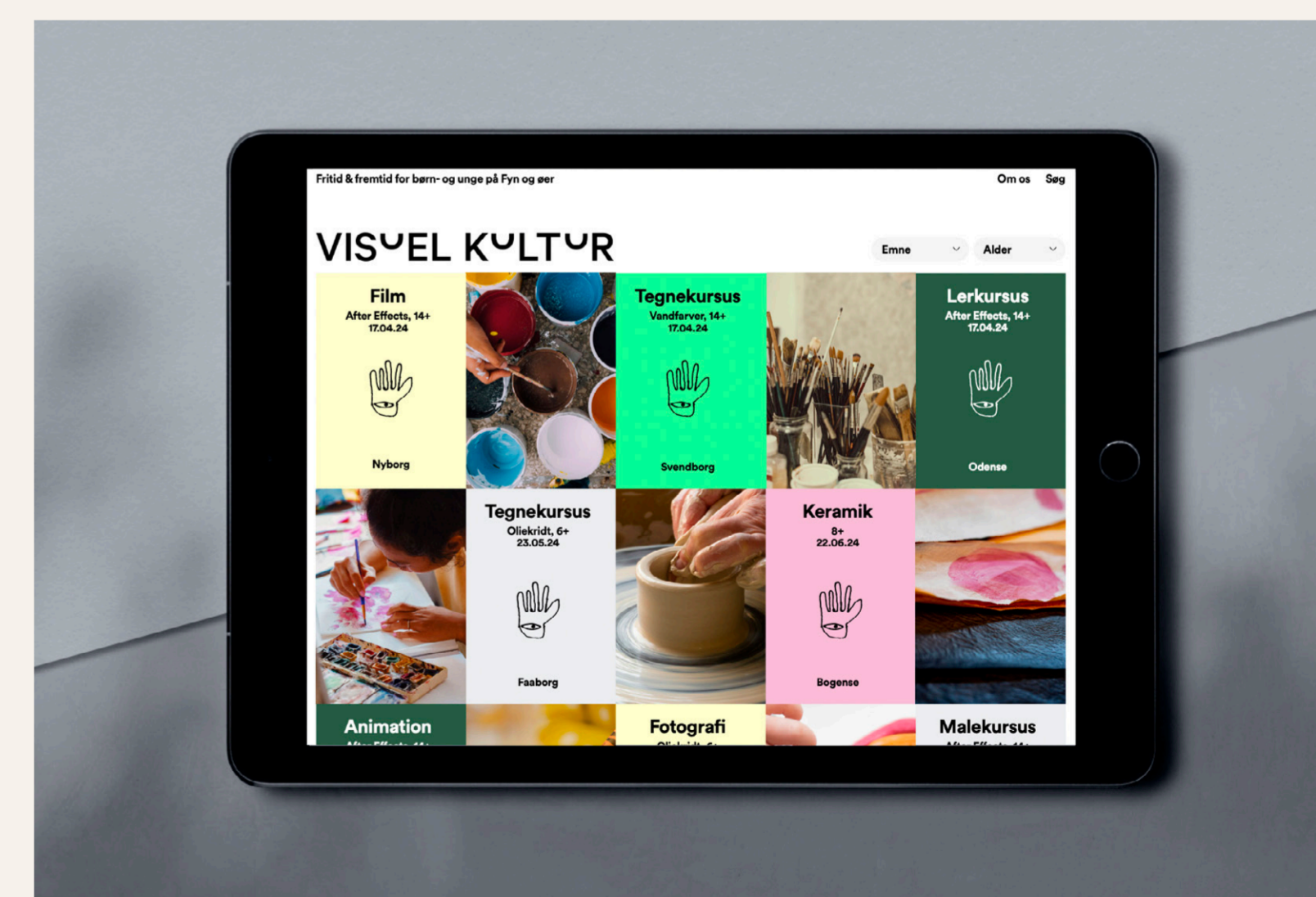
Indsatsområdet Visuel Kultur *launchede* i sommeren 2024 sin nye flotte hjemmeside, som skal samle alle de fritidstilbud, der findes på tværs af Fyn og øerne, indenfor området Visuel Kultur til børn og unge. Visionen er at borgerne får én indgang til de tilbud, der findes, og nemt kan orientere sig med afsæt i f.eks. interesseområder og geografi.

Hensigten er også, at der fremadrettet kan drives synlighed- og rekrutteringskampagner med udgangspunkt i hjemmesiden, for at øge synligheden af de mange spændende Visuel Kulturtilbud for børn og unge, der findes på Fyn og øerne. Målet er på denne måde at matche endnu flere børn og unge med nye givende kulturfællesskaber.

Cecilia de Jong, som er projektleder for Visuel Kulturområdet for Kulturregion Fyn siger:

”Da vi indsamlede data til hjemmesiden, gik det virkelig op for os, hvor langt vi er kommet på området og med indsatsen på Fyn – og hvor mange tilbud, vi faktisk har på tværs af kommunerne, når vi på den måde samler dem alle. Vidste du eksempelvis, at man som ung kan gå til vævning på Fyn eller deltage i en outdoor ArtCamp – og at vi har mere end 100 forskellige fritidstilbud, nogle også i små byer som Hillerslev, Årslev og Brylle?”

Se den nye hjemmeside [her](#)

st & design
arkitektur, 6<
17.09.2024

VISUEL KULTUR

Fakta om Visuel Kultur

- **25 puljeprojekter** har suppleret de eksisterende tilbud, givet bedre geografisk spredning og har været nytænkende i forhold til formater, eksempelvis gennem workshops, fredagscaféer eller outdoor-aktiviteter. Nogle har skabt samarbejde mellem aktører på tværs af f.eks. kommuner, musikskoler og biblioteker, og har desuden faciliteret udveksling med unge fra andre steder i Danmark.
- Sekretariatet har igangsat **mere end 60 begivenheder, netværksmøder, kurser, events og workshops** i løbet af kulturaftalens fire år. Der har faciliteret samarbejde på tværs og skabt helt særlige oplevelser for børn og unge som f.eks. en festival for billedskoler, kunstværker i det offentlige rum, udveksling med unge fra andre lande, eller udviklet nye tilbud som dokumentarfilm forløb, skulpturguide og andre projekter, der har udvidet deltagernes opfattelse af, hvordan visuel kultur kan bidrage på nye måder.
- Visuel Kultur **netværket består af 106 medlemmer** fra Fyn og øer, der enten er ledere eller undervisere fra ungdoms- og billedskoler, selvstændige aktører, som f.eks. billedkunstnere, filmskabere og designere, og dertil formidlere fra museer, som arbejder med børn og unge i det daglige.

KULTUR I NATUR

KULTUR I NATUR

Der er så meget smuk natur og unik kulturhistorie på Fyn og øerne, der fortjener at blive opdaget og udforsket. Det er derfor oplagt at sammentænke de to ingredienser kultur og natur, fordi naturen kan blive en unik scene for kreative og kulturelle udfoldelser, og kan bidrage med en ro og en sanselighed, der kan forstærke den kunstneriske oplevelse.

KULTUR I NATUR

Ambitionen med indsatsområdet Kultur i Natur har været at udvikle en bred vifte af aktiviteter til børn og familier, der er foregået i naturen, for at øge deres forståelse og interesse for kultur, natur og historie. Aktiviteterne har udmærket sig ved at kombinere bevægelse og udforskning, ved at iscenesætte naturen og kulturhistorien på nye måder, og ved at være nyskabende og inkluderende, for at gøre børn og familier til medskabere af oplevelsen.

Gennem indsatsen har vi også opdyrket et netværk blandt kultur- og naturaktører, som har bidraget til ny viden, nye partnerskaber og et stærkt fagligt fællesskab og engagement på tværs af kommunerne. Begge fagligheder har fået indblik i og en ny interesse for, hvordan henholdsvis kultur og natur kan befordre hinanden og tilbyde oplevelser, der kan komme nye målgrupper til gavn. Desuden har vi i perioden oplevet en stor udvikling i kultur- og natursatsninger på Fyn og øerne, f.eks. med Geopark Det Sydfynske Øhavs udnævnelse til Unesco Global Geopark, og med åbningen af Øhavsmuseet.

KULTUR I NATUR

Kultur i Natur-puljen

Puljens sigte var at støtte projekter, der kunne give børn og familier mulighed for at undersøge samspillet mellem kultur, natur og identitet, igennem spændende oplevelser og ved at engagere deres eget kreative potentiale. Projekterne, som kulturregionen har været med til at realisere, har været nytænkende i forhold til at udvikle projekter, der ikke kun tager kulturen med ud og bruger naturen som en flot scenerisk ramme, men netop undersøger, hvad der sker i mødet mellem de to forskellige sfærer.

Det har desuden været særligt vigtigt, at tilbuddene også appellerede til børn og familier, der ikke før har opsøgt kultur- og naturtilbud.

Samlet er der i 2021-2023 blevet uddelt knap **tre millioner kroner fordelt på 38 projekter**, i alle ni medlemskommuner og på tværs af kommunegrænser i Kulturregion Fyn. Projekterne blev udvalgt fra et samlet ansøgerfelt på 69 ansøgninger.

Et puljepanel bestående af Morten Teilmann-Jørgensen, der er Museumsdirektør ved Kongernes Jelling, Lene Gutzon Münster, der er Master i Børne- og ungdomskultur, æstetiske processer og medier, Lektor UCL, Jakob Walløe Hansen, som er Formand for danske naturvejledere og formidlings- og undervisningsleder ved Geopark Odsherred samt Kristina Taaning, som er Daglig leder af Deep Forest Art land, har i processen været med til at vurdere ansøgningerne.

KULTUR I NATUR

Eksempler på puljeprojekter

NATUROPERA FOR BØRN OG DERES FAMILIER

Naturopera for børn og deres familier blev produceret af kulturforeningen [Ballhaus](#) og udført af ensemblet [Via Artis Konsort](#) i et bredt samarbejde med lokale aktører, venues, naturvejledere og andre i de implicerede kommuner. Der er tale om nyskrevne og underholdende musikdramatiske operaværker i børnehøjde, opført på tre spændende og mindre kendte historiske steder i den fynske natur, nemlig Skovsgård Gods på Langeland, Regisse Kilde v. Frørup i Nyborg Kommune og Glavendruplunden v. Skamby i Nordfyns Kommune.

Naturopera foregik på Fyn i foråret 2024 og var en engagerende oplevelse for børn og deres familier, hvor kulturhistorie blev integreret med en dybere forståelse af naturen. Det var en opera i fem poster, som handlede om naturens kredsløb, blev opført udendørs og forløb som en skattejagt, hvor børnene og deres familier skulle fra post til post, for at få hele historien

KULTUR I NATUR

med. Kunst, *gamification* og elementer fra børnelege fusionerede, for at give børnene og deres familier en god og innovativ kultur- og naturoplevelse.

Selve operaen blev udviklet gennem netværkssamarbejde og med midler fra Kulturregion Fyn. Siden har projektet fået støtte fra andre fonde og i 2025 skal projektet foreløbigt afvikles på Bornholm, i Nordjylland og på Sjælland. Man arbejder på at få forestillingen godkendt til Statens Kunstfonds Refusionsordning og på at få udbredt opførelser i hele landet. Ligesom Ballhaus er i dialog med andre nordiske aktører om et samarbejde.

”Naturopera startede som et udviklingsprojekt og et eksperiment: Kan man producere klassisk opera i børnehøjde på højt niveau, opføre det i naturen og samtidig give børnene og deres familier en værdifuld og underholdende oplevelse?

Eksperimentet lykkedes, og Naturopera har nu konsolideret sig som forestilling. Uden støtte fra Kultur i Natur-puljen var det eksperiment ikke kommet i gang”

fortæller **Poul Udbye Pock-Steen**, der er formand for Ballhaus' bestyrelse og en af initiativtagerne til projektet.

KULTUR I NATUR

SPIS, LYT & MÆRK

Geopark Det Sydfynske Øhav har løbende i 2023 og 2024 inviteret til familiedage på udvalgte lokaliteter i den sydfynske natur. Igennem levende fortællinger, livemusik og mad tilberedt i naturen blev særligt udvalgte sydfynske naturlokaliteter sat i spil, og deltagerne fik mulighed for at opleve det sydfynske landskab gennem en kulturel vinkel. Arrangementerne var særligt tilrettelagt for børnefamilier med legeaktiviteter og oplevelser for både børn og voksne.

"Vi har udvalgt særlige steder på Sydfyn - steder med enestående natur, gode formidlingspunkter eller steder, vi selv elsker at besøge på særlige årstider. Vi startede med svampejagt ved Trente Mølle om efteråret og vi har lavet raw-dessert med nødder fundet ved Naturdestination Skovsgaard"

siger **Malene Sakskilde**, projektkoordinator fra Geopark Det Sydfynske Øhav, og fortsætter:

"Alle stederne har kunnet noget forskelligt, men alle med en enestående natur, som er alles, hvis vi kommer afsted og ud i den. Det kan et format som Spis Lyt & Mærk være med til at muliggøre"

KULTUR I NATUR

Med projekt SPIS, LYT og MÆRK ønskede arrangørerne at skabe en bred bevidsthed om den kulturelle identitet, der er særlig for området. Med naturen som vært var målet at skabe en forståelse for balancen mellem, på den ene side at få flere til at benytte vores skønne natur, men samtidig også at udvise omhu, når man bruger naturen. Der blev f.eks. udelukkende brugt akustisk musik, mad tilberedt over åben ild og naturformidlere, som kendte til områderne og de myter og historier, der knytter sig til egnen.

Projektet var et samarbejde mellem tre aktører og blev afholdt i Faaborg-Midtfyn, Svendborg, Ærø og Langeland Kommuner. Om det fortæller **Malene Sakskilde**:

”Da vi evaluerede Spis, Lyt & Mærk Landskabet, fandt vi rigtig god læring i det at arbejde sammen med hver sit interesse- og ansvarsområde. Spillestedet Harders med musikken, Kulinarisk Sydfyn med maden og Geoparken med fokus på naturen og steder i landskabet. Det er det vores UNESCO Global Geopark Det Sydfynske Øhav kan – lokalt forankret samarbejde på tværs af kommuner og fagområder”.

▶ Se en film om SPIS, LYT, MÆRK [her](#) (3 min)

KULTUR I NATUR

Se også eksempler på andre puljeprojekter her:

▶ Se SkulpTUR Sydfyn
(5+ min) [her](#)

▶ Se Creative – Without Nature
(4 min) [her](#)

▶ Se Nautisk Skulpturleg (4+ min) [her](#)

KULTUR I NATUR

Generelle indsatser

Ud over puljeprojekter har vi under indsatsområdet Kultur i Natur også igangsat mange andre spændende projekter og initiativer. Du kan læse mere om nogle af dem her.

SKOLEKATALOGET

Skolekataloget 2024 var et gratis tilbud målrettet mellemtrinnet i fagene natur/teknologi, billedkunst og musik. Med kataloget fik fynske skoleelever mulighed for at deltage i nogle nyudviklede undervisningsforløb med fysiske og praktiske aktiviteter i naturen, der kobledede områderne natur og kultur. Det var nyt og innovativt på den måde at koble de kunstneriske fag med naturfagene og forløbene blev udviklet særligt til skolekataloget. Der er tale om 4 unikke forløb, der blev afviklet sammen med 25 skoleklasser i efteråret 2024.

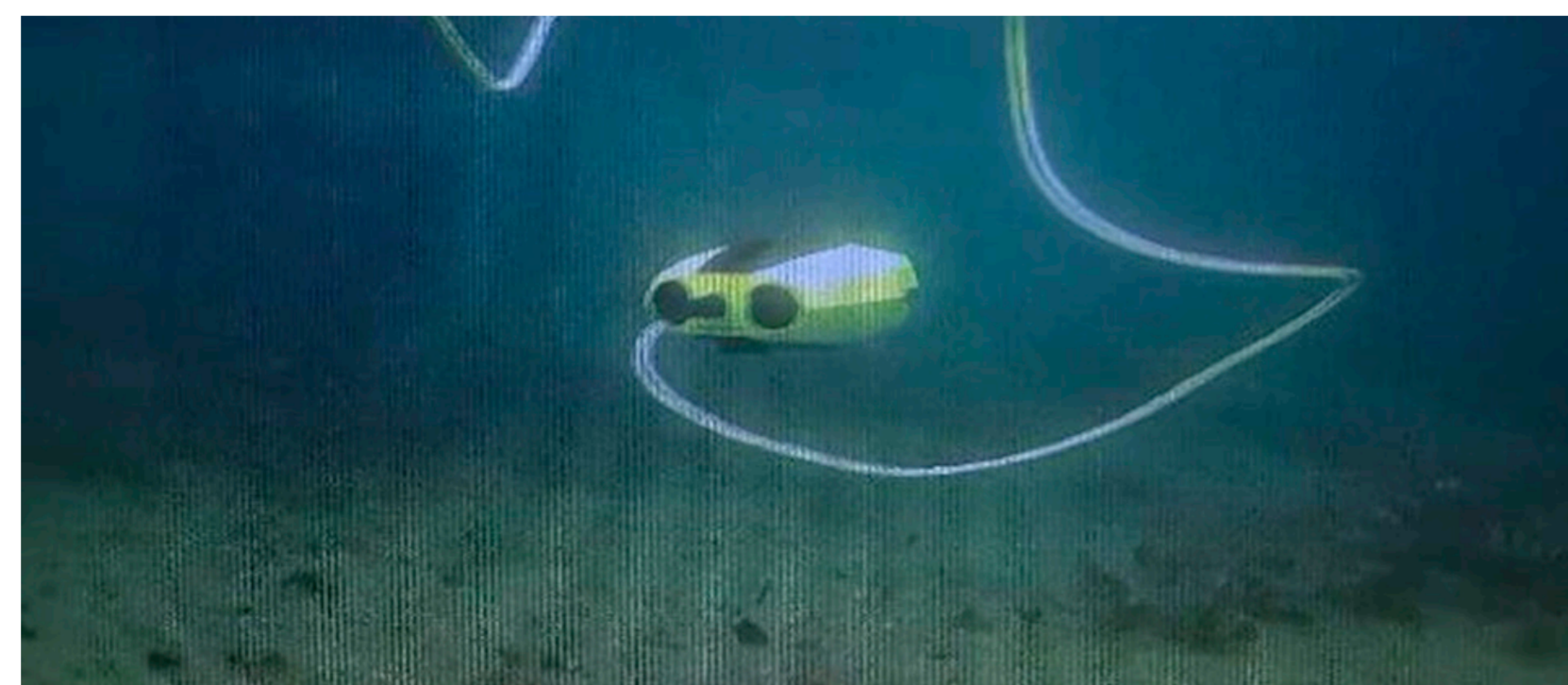

KULTUR I NATUR

Eleverne er bl.a. blevet inviteret med ned i en Havhave på formidlingscentret Fjord&Bælt, hvor de med en undervandsdrone lavede naturdokumentarfilm og fik muligheden for at se sjældne fisk. I et andet forløb blev klasser taget med ud i deres nærområde, hvor de skulle optage lyden af natur. Der var også mulighed for at trykke en fisk ved Bittenhus eller at få en naturvejleder og en animator ud på skolen, hvor fokus var at få en grundig viden om dyr vi ikke kan lide, for derefter selv at forme dem i ler.

Det er første gang at der laves et skolekatalog af denne karakter med et tværfagligt mix af kulturelle og kunstneriske virkemidler og naturfag og naturformidling, og der er tale om et udviklingsprojekt, hvis formål var at undersøge potentialet i at videreudvikle konceptet. En af succeserne ved projektet, var de gode nye aktørsamarbejde på tværs af fagområder og kommunegrænser.

*”I samarbejde med Fjord&Bælt i Kerteminde kombinerede vi emnerne kultur og natur. Formatet viste sig populært, da forskellige fagligheder kom i spil: En teknologisk del, hvor kameraerne på undervandsdronerne sendte livefeed, så aha-oplevelsen var øjeblikkelig, og en fysisk/visuel koordinering i kontrollen med dronen, gav et action-præget indspark. Desuden har dronerne et gadget-format, som vækker elevernes nysgerrighed. Kombinationen af den praktiske øvelse med undervandsdronerne, af høj faglig viden om havet fra Fjord&Bælt og det visuelle input fra havet, er en super kombination”, fortæller **Mikael Woelke**, der er filmunderviser.*

KULTUR I NATUR

NATURKONCERTER

Spillestedet Harders har skabt konceptet Naturkoncerter, som dækker forskellige genrer, men som alle foregår i naturen og på naturens præmisser. Ingen scene, strøm, bar, stolerækker eller skrald. Kun musik, mennesker og natur. Musikken er original, akustisk musik udført af både upcoming og etablerede artister, bands, ensembler og solister.

Initiativet opstod under Coronaens restriktioner, men det viste sig så velfungerende som koncept i sig selv, at det måtte udbygges, og projektet vandt priser for at være nytænkende. Kulturregion Fyn har støttet to runder af projektet, senest med et program på 12 koncerter i efteråret 2024, der blev afviklet rundt om på naturskønne lokationer på Fyn. Fælles for koncerterne var temaet VAND, som kom til udtryk enten i musikken, lokaliteten eller den kulturhistoriske kontekst.

*”Sammen med Spillestedet Harders har Kulturregion Fyn evnet at vinkle projektet til gavn for flest mulige mennesker rundt på hele Fyn, i 9 fynske kommuner. For os har det dels resulteret i, at nå bredere ud med et kulturelt budskab om at være nysgerrig, og dels har det skabt nye samarbejder med helt nye grupper af kultur- og naturbrugere. Gennem det nu toårige samarbejde om i alt 24 koncerter, har Harders præsenteret en bred vifte af etablerede og vækstlagsmusikere til den fynske befolkning, i et helt nyt og anderledes format. Set fra et musikkulturelt perspektiv er naturkoncerterne essensen af Kultur I Natur”, mener **Mads Stephensen**, der er programchef for Spillestedet Harders.*

KULTUR I NATUR

KULTUR I NATUR NETVÆRKET

I 2022 oprettede Kulturregion Fyn og Øhavsmuseet i Faaborg et netværk for aktører inden for natur- og kulturområdet. Netværket er gratis og åbent for løbende optag af medlemmer. Der er møder rundt på Fyn og øerne, tre gange årligt og ved hvert arrangement er der et særligt tema med et relevant fagligt oplæg.

Netværket har blandt andet haft besøg af læge og journalist Peter Qvortrup, der satte ord på naturens betydning for mennesker, og af skuespilchef Morten Kirkskov fra Det Kgl. Teater, der fortalte om de kunstneriske og praktiske overvejelser, der opstår, når de skrå brædder skiftes ud med bakker og fuglekvidder. På Naturama blev der sat fokus på at bruge mørke som formidler, hvor kunstnerfællesskabet MYRKR tog alle deltagerne med til en mørkning. På Skovsgaard Gods var der fokus på gastronomi, og der blev prøvet kræfter med sankning og tilberedning af vild mad, mens et besøg på Hørvævsmuseet havde netværk, ideudvikling og konstruktiv feedback på dagsordenen.

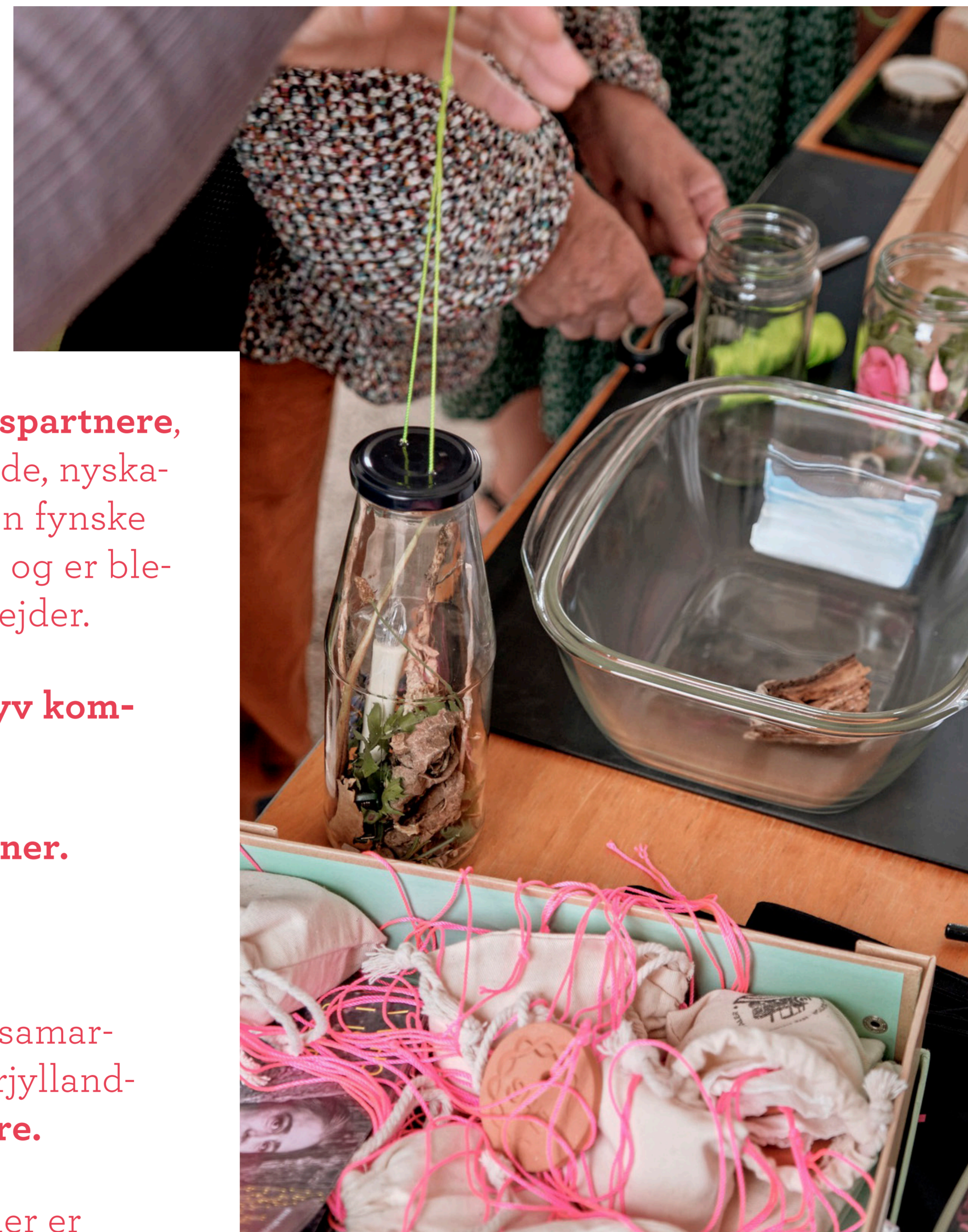
*"Netværket har været et af de mest inspirerende og givende af de rigtig mange netværk, vi tilsammen gennem tiderne har været en del af. Det har gjort det muligt for os at møde mennesker med helt andre fagligheder og tankegange, som vi ellers ikke ville have mødt. Det har ledt os til at tænke endnu mere tværfagligt, end vi ellers gør og gjort det tydeligt, hvor meget "kulturen" og "naturen" har at give hinanden. Det har også ført til, at vi har lavet forskellige projekter sammen med forskellige kulturaktører rundt om på Fyn, som vi har mødt i netværket. Nogle af projekterne har været støttet af Kultur i Natur-puljen og andre ikke, men i de fleste tilfælde har idéerne ført til bæredygtige projekter, som vi fremover kan udbyde til borgerne i de fynske kommuner. Så tak og ros for initiativet herfra", siger **Tue Skovgård Larsen og Leif H. Sørensen**, naturvejledere ved Trente Mølle Naturskole i Faaborg-Midtfyn Kommune.*

KULTUR I NATUR

FAKTA OM KULTUR I NATUR

- **38 puljeprojekter** har aktiveret **35 aktører og 120 samarbejdspartnere**, og er kommet **28.677 borgere** til gavn. De har skabt spændende, nyskabende kulturoplevelser for børn og familier, i forening med den fynske natur. Projekterne har haft en høj grad af innovativ tankegang og er blevet til på baggrund af tværkommunale og tværfaglige samarbejder.
- Kultur i Natur-netværket har afholdt **otte netværksmøder i syv kommuner** og har over **250 medlemmer**.
- Der er afholdt Natureventyr i **alle de fynske medlemskommuner**.
- Der er afholdt **19 Naturkoncerter** fordelt på Fyn og øerne.
- Vi havde et Kulturtræf i 2022 med fokus på Kultur og Natur, i samarbejde med Kulturregion Trekantområdet, Kulturregion Sønderjylland-Schleswig og Region Syddanmark, med omkring **300 deltagere**.
- Vi udkom i 2024 med et skolekatalog med fire unikke forløb, der er afviklet sammen med **25 skoleklasser**.

KULTUR OG SUNDHED

KULTUR OG SUNDHED

Kulturregion Fyn har i kulturaftalen 2021-2024 haft et ønske om at få erfaringer med at udvikle området kultur og sundhed i en kulturregional ramme. Det har vi primært gjort gennem et stort fælles projekt Fynsk Kultur på Recept. Derudover har vi startet både et lokalt fynsk Kultur- og Sundhedsnetværk, et nationalt netværk i samarbejde med Aalborg og Københavns Kommune, og vi har været med til at gennemføre Kulturtræf K24, som netop havde fokus på kultur og trivsel. Sideløbende har vi arbejdet på at netværke og skabe forbindelser bredt inden for området i Danmark.

Formålet har overordnet været at fremme fynboernes mentale sundhed, trivsel og livskvalitet gennem kultur- og kunstaktiviteter - og mere konkret at udvikle en *best practice* model på Fyn, opkvalificere aktørerne, afprøve og udvikle en mentormodel samt afprøve og udvikle Kultur på Recept-konceptet til den unge målgruppe.

I 2022-2023 afprøvede vi med Fynsk Kultur på Recept, hvordan man bedst udbyder Kultur på Recept til både voksne og unge. Fynsk Kultur på Recept er et innovativt projekt, der gennem kulturaktiviteter fremmer/forbedrer den mentale trivsel og sundhed, for at forbedre trivsel og mental sundhed blandt borgere med psykiske og sociale udfordringer som stress, angst, depression og ensomhed. Deltagerne tilbydes et længerevarende forløb, hvor de engagerer sig i aktiviteter som billedkunst, musik, fortælling og natur. Hensigten er at skabe et trygt og støttende fællesskab, hvor deltagerne kan opleve personlig vækst og forbedret livskvalitet, gennem kulturelle oplevelser.

KULTUR OG SUNDHED

Om Kultur og Sundhed

Effekten af Kultur på Recept og lignende tiltag er velbeskrevet i en [evalueringsrapport](#) fra Sundhedsstyrelsen, på baggrund af et Satspulje-projekt fra 2016-2019, hvor man for første gang afprøvede konceptet i en dansk kontekst. Projektet omfattede fire danske kommuner, herunder Nyborg Kommune. I England og Sverige har man mange års erfaring med kultur på recept-konceptet. I England er konceptet i drift på landsplan, og man arbejder samtidig mere bredt med *Social Prescribing*, hvor borgerne kan blive henvist til enkeltstående sociale aktiviteter herunder kulturaktiviteter. I 2019 udgav Verdenssundhedsorganisationen WHO en sammenfatning af evidensen inden for kultur- og sundhedsområdet bredt set med [Scoping Review on the evidence on the role of the arts in improving health and well-being](#).

Rapporterne viser omfattende evidens for, at kunst- og kulturforløb kan forbedre trivslen, livskvaliteten og den mentale sundhed for borgere. At deltage i kulturelle aktiviteter kan reducere stress, angst og depression, og at det kan være en katalysator for dannelse af nye relationer. Det er særligt vigtigt for personer, der føler sig isolerede eller ensomme. Samlet set bidrager kultur- og sundhedsprojekter til en holistisk tilgang til sundhed, hvor både krop og sind tilgodeses.

KULTUR OG SUNDHED

Fynsk Kultur på Recept

Formålet med projekt Fynsk Kultur på Recept var at udvikle en *best practice* model på Fyn til målgruppen af hhv. voksne og unge.

Som noget nyt i en dansk kontekst ville vi i Kulturregion Fyn afprøve og udvikle konceptet til en ung målgruppe og arbejde med en mentor-model, hvor garvede kulturaktører, der havde erfaring med at arbejde med sårbare mennesker i deres kunst- og kulturpraksis, kunne fungere som mentorer og sparringspartnere for de eksekverende kulturaktører. Endelig ønskede vi at afprøve konceptet tværkommunalt med høj grad af videns- og erfaringsudveksling på tværs af de ni kommuner undervejs. Derfor indgik vi også et samarbejde med forskere på Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber på Syddansk Universitet, der forestod den kvalitative evaluering af projektet.

I 2022 udbød fire fynske kommuner, Kerteminde, Faaborg-Midtfyn, Odense og Ærø Kommune, Kultur på Recept til voksne borgere

KULTUR OG SUNDHED

mellem 31 og 65 år. Og i 2023 kunne Svendborg, Assens, Nordfyns, Nyborg og Langeland Kommune tilbyde Kultur på Recept for unge mellem 15 og 30 år.

Tilbuddet var specifikt målrettet borgere med mild til moderat stress, angst, depression, og/eller ensomhed. Man kunne blive henvist til forløbet via f.eks. jobcentre, læger, psykologer, NGO'er, uddannelsesinstitutioner eller direkte hos den kulturkoordinator, der stod for forløbene i den enkelte kommune.

Deltagerne mødtes to timer to gange om ugen i seks til otte uger i en gruppe på 8-10 personer og deltog aktivt sammen i aktiviteter inden for billedkunst, fortælling, musik og natur. Det kunne være akvarelmaling, linoleumstryk, mad over bål, guidet fælleslæsning, lygtevandring i tasmørket med det lokalhistoriske museum eller ukulelespil. Deltagelse i alle aktiviteter var frivilligt og kunne ske uden forkundskaber indenfor området.

METODE

Frivilligheden er en central faktor i Kultur på Recept-konceptet. Man skal deltage, fordi man har lyst og mod på at lære nyt og møde nye mennesker i trygge rammer. Det sociale rum skal være positivt og fokuseret på godt samvær og fordybelsen i det fælles tredje - kunsten, kulturen eller naturen. Der skal være mulighed for at glemme hverdagens udfordringer og bekymringer i et erklæret sygdoms- og præstationsfrit rum.

Gennemgående i forløbene var **kulturkoordinatoren**, som deltog i aktiviteterne sammen med gruppen og sørgede for, at deltagerne var informeret om praktiske forhold, som samlede gruppen før og efter aktiviteterne og i det hele taget var opmærksom på den enkelte deltager og det sociale aspekt. Koordinatorens funktion som forløbets gennemgående figur, udgjorde en helt essentiel tryghedsskabende værdi for deltagernes udvikling i forløbet.

Projektet udstak nogle konceptuelle rammer for forløbene, for at sikre den økonomiske ramme og et generisk evalueringsgrundlag for alle ni kommuner. Blandt andet skulle alle arbejde med de samme fire kulturkategorier og med sammen varighed og fre-

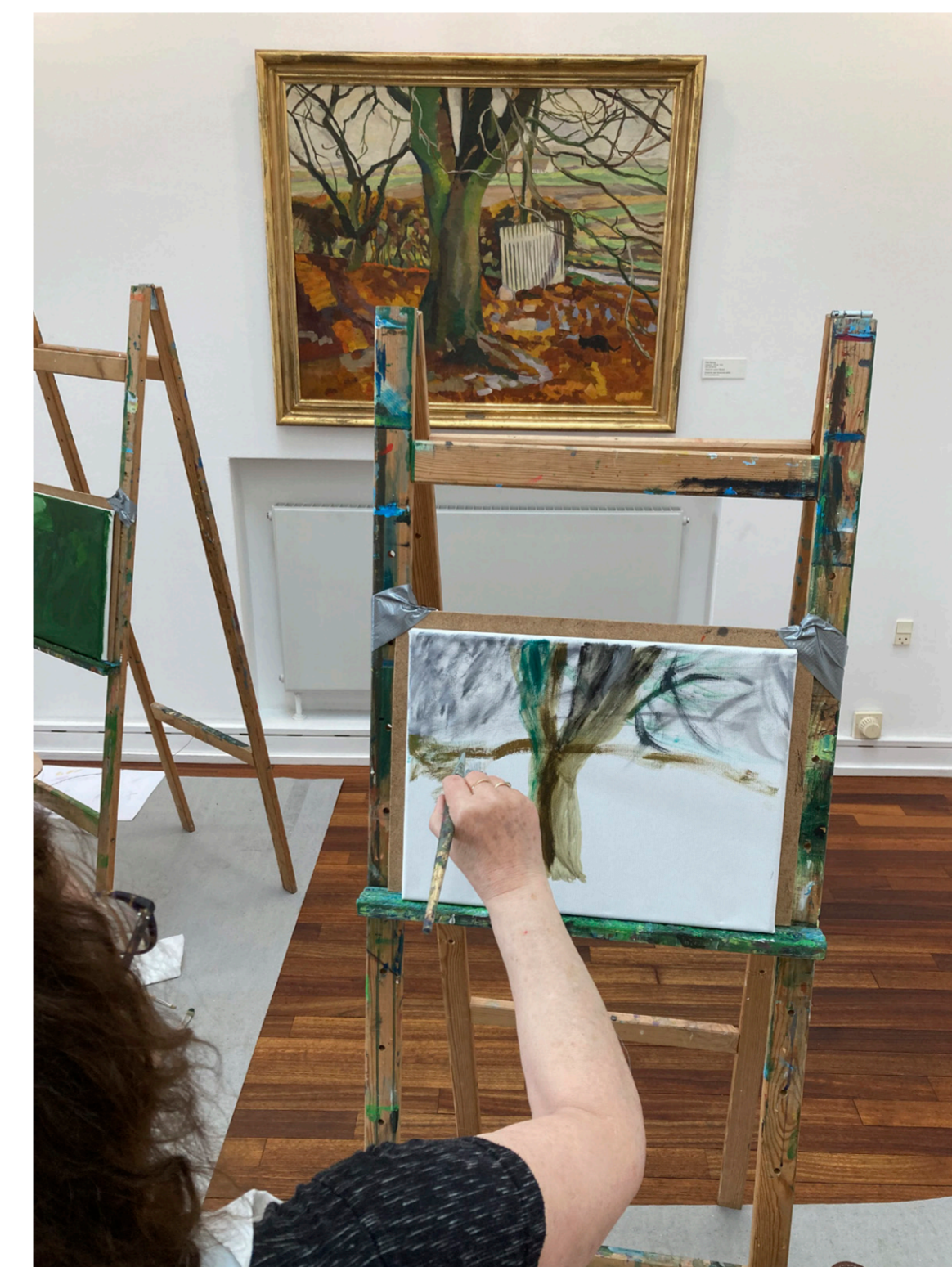

KULTUR OG SUNDHED

kvens af forløb. Rammene til trods kom der nogle meget **diferentierede forløb** ud af det rundt om i kommunerne. Forskellene lå i tilpasning af konceptet til de lokale forhold, f.eks. gennem brug af forskellige rekrutteringskanaler, inddragelsen af meget forskellige kulturressourcer og venues samt i de lokale målgruppers sammensætning (alder, udfordringer, personligheder). Den spredning giver et godt erfaringsgrundlag ift. at formulere en *best practice* model på baggrund af erfaringerne fra projektet.

Organisatorisk var den enkelte kommunes arbejde med projektet struktureret efter samme princip og bestod af en tværfaglig styregruppe med ledende embedsmænd fra typisk kultur-, sundheds-, skole- og beskæftigelsesområdet, og, for flere kommuners vedkommende, en projektgruppe med repræsentanter fra

f.eks. skoler, erhvervsuddannelser, jobcentre, social- og sundhedsområdet, kulturinstitutioner m.fl., samt kulturkoordinatoren som bindeleddet mellem alle interessenter. Det var for at sikre bred forankring, medejerskab og tværfagligt samarbejde om projektet og i rekrutteringen af deltagerne, i den enkelte kommune.

KULTUR OG SUNDHED

Vi havde stort fokus på det **tværkommunale samarbejde** i projektet. Kulturkoordinatorerne fra hver kommune, der arbejdede med den samme målgruppe, mødtes en-to gange om måneden, for at dele erfaringer om eksekveringen af hver deres forløb. Kulturaktørerne havde mulighed for at møde hinanden både til et indledende kursus om målgruppen og til en fælles udviklingsworkshop efter de første forløb. Kulturregion Fyns projektleder for Fynsk Kultur på Recept faciliterede samarbejdet på tværs af kommunerne og var generelt en samlende faktor på projektniveau.

Gudrun Katrine Heltoft, der var kulturkoordinator for Kultur på Recept for voksne i Kerteminde Kommune (2022) og kulturaktør i Nyborg Kommune samt mentor i andre kommuner på Kultur på Recept for unge (2023) fortæller om det **tværkommunale samarbejde og netværk:**

”I begge år var det en stor fordel at kunne lade sig inspirere og at kunne dele erfaringer med andre kommuner. Der er mange facetter i et projekt, som handler om mennesker, både praktiske og pædagogiske, og hvor der ikke på forhånd ligger en facitliste. Det tværkommunale samarbejde gjorde mange arbejds-

gange lettere med hensyn til de mange forskellige samarbejdspartnere i projektet – hvordan man rent praktisk greb f.eks. transport, kontrakter og indkøb an.

På det menneskelige plan var det uvurderligt at kunne trække på andres erfaringer, både før, under og efter forløbet – uanset forberedelse og overblik, kan det være svært at ramme rigtigt hver gang, men med det store netværk, vi udgjorde, blev mange fejlsatsninger undgået,” siger **Gudrun Katrine Heltoft.**

KULTUR OG SUNDHED

EVALUERING

Evalueringen af Fynsk Kultur på Recept viser, at projektet har haft en markant positiv effekt på deltagernes mentale og sociale sundhed. Deltagerne gav udtryk for øget livskvalitet, forbedret selvværd og styrkede sociale relationer. Erfaringerne fra projektet understreger vigtigheden af at tilbyde kulturelle aktiviteter som en del af sundhedsfremmende initiativer.

Metoden bag evalueringen af Fynsk Kultur på Recept er baseret på en kombination af kvantitative og kvalitative data. Deltageres trivsel og helbred blev vurderet før og efter forløbet gennem spørgeskemaer indsamlet af kommunerne. Den kvalitative del af evalueringen er foretaget ved Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber på Syddansk Universitet, som også har lavet [evalueringsrapporten](#) for projektet. I den kan du læse mere f.eks. om vores anbefalinger til lignende projekter.

Det fremgår bl.a. af rapporten at:

- **81 % af de unge var enten meget tilfredse eller tilfredse med forløbet.**
- **71 % havde enten en meget høj eller høj grad af motivation for at deltage i forløbet.**
- **Henholdsvis 81 % og 19 % af de voksne var enten meget tilfredse eller tilfredse med forløbet.**

KULTUR OG SUNDHED

UDTALELSER FRA DE UNGE

Nogle af de unge deltagere sagde selv om det at være med i Kultur på Recept:

”Det har også hjulpet mig med at finde nogle venskaber. Jeg har ikke haft så mange venner førhen. Og pludselig tænker jeg på de folk her og har lyst til at være sammen med dem og skrive med dem.”

”Jeg synes det bedste har været udfordringerne. Det med at komme ud steder, hvor jeg ikke normalt ville tage mig selv hen. Nu er jeg ret ordblind, så det er ikke så tit, at jeg går ned på museerne eller snakker litteratur, men det har været fantastisk at få lov til både at få højt oplæst noveller og digte og generelt historier. Så synes jeg bare, det har været skønt også at få lov til at lære noget omkring naturen, og hvad det egentlig vil sige, at være i den.”

”Det, jeg har fået ud af det forløb her, er noget mere gå-på-mod. At det er OK at springe ud i noget nyt. Det kan gå godt, og det kan også gå skidt, men det kan også være rigtig, rigtig sjovt at prøve det.”

”For mig har det åbnet en masse døre, bl.a. til noget flex-arbejde. Du får lov til at prøve næsten alle forskellige kategorier af fritidsaktiviteter og ”fremtidsaktiviteter”. Det er ligesom med til at vælge nogle kategorier, du potentielt kunne putte dig selv i.”

🎥 Du kan se en film om de unge deltagere [her](#) (8+ min)

🎥 Og en film om de voksne deltagere [her](#) (14 min)

KULTUR OG SUNDHED

FAKTA OM FYNSK KULTUR PÅ RECEPT

- ca. **300 fynske borgere** deltog i projektet.
- **9 koordinatore** mødte deltagerne på forløbene i de 9 kommuner.
- Der er blevet gennemført **39 Kultur på Recept-forløb**.
- **9 erfarne mentorer** har vejledt og sparret med kulturaktørerne rundt om i kommunerne.
- Ca. **50 lokale kulturaktører** deltog og bidrog med formidling, viden, inspiration og nye færdigheder til deltagerne. De har formidlet kunst- kultur- og naturaktiviteter og er samtidig, gennem mentor-vejledning, blevet opkvalificeret inden for Kultur på Recept-området.
- **1.379.200 kr. uddelt til 4 kommuner**, som tilbød Kultur på Recept til den VOKSNE målgruppen i 2022.

- **1.724.000 kr. uddelt til 5 kommuner**, som tilbød Kultur på Recept til den UNGE målgruppen i 2023.
- **4 kommuner** har valgt at idriftsætte Kultur på Recept-lignende tiltag efter projektets afholdelse.

KULTUR OG SUNDHED

Kulturtræf K24

Et andet tiltag under kultur- og sundhedsindsatsen var da vi, i samarbejde med Region Syddanmark, Kulturregion Sønderjylland-Schleswig, Kulturregion Trekantområdet & Kultursamarbejdet ved Vadehavet, afholdt Kulturtræf K24 i maj 2024 på Kulturmaskinen i Odense, med deltagere fra Fyn, Syddanmark, resten af Danmark og Tyskland.

Kulturtræffets program var bygget op om temaet Kultur & Trivsel, med ønske om at undersøge, hvordan kultur kan bidrage til at øge livskvalitet, styrke fællesskaber og understøtte det gode liv, samtidig med at skabe en arena for tværfagligt netværk og brobygning inden for kultur- og sundhedsområdet.

Gennem en række oplæg og debatter blev deltagerne præsenteret for den nyeste forskning og viden på området, og gennem otte workshops var der mulighed for selv at afprøve relevante kul-

KULTUR OG SUNDHED

tur- og sundhedsinitiativer, og endelig var der tid til og mulighed for netværk og vidensdeling mellem deltagerne.

Næsten 300 deltagere mødte op, og der var stor interesse for at opdyrke netværk og samarbejder på tværs af regionen, så vi i de kommende år for alvor får styrket feltet i Region Syddanmark.

”Jeg tror, man kan lære en masse af hinanden. Jeg har lært om forskellige kulturtilbud i de par timer, jeg har været her. Og så kan man jo overveje, hvad man selv kan afprøve hjemme i sin egen region – og derfor finder jeg udvekslingen mellem landene spændende, fordi der findes forskellige måder at gå til problemerne på, for at styrke kunst og kultur og gøre den mere nærværende, og der kan man drage nytte af hinandens erfaringer.” udtaler **Imke Seifert**, der er projektleder i Senatorin für Gesundheit i Tyskland, om sin deltagelse i Kulturtræf.

Læs mere eller se film (3 min) om K24 [her](#)

KULTUR OG SUNDHED

Nationalt samarbejde og netværk

Fynsk Kultur på Recept har potentiale til at blive en model for lignende initiativer både på nationalt og internationalt plan. Projektet har skabt interesse blandt en række andre regioner og kommuner, der ønsker at implementere lignende forløb, og erfaringerne fra Fyn kan bidrage til udviklingen af en national strategi for kultur på recept.

I samarbejde med Region Midtjylland og kommunale aktører i Rødovre, København og Aalborg kommuner har Kulturregion Fyn været med til at starte **Det Nationale Netværk for Kultur på Recept-lignende tiltag**. Formålet er at skabe et forum for videndeling, erfaringsudveksling og netværk på tværs af landet, og initiere et højt flow af kendskab til tendenser og projekter på det konkrete arbejde med Kultur på Recept-projekter. Der afholdes et årligt netværksmøde, hvor relevante emner og temaer sættes på dagsordenen, og alle kommuner, der arbejder med Kultur på Recept-koncepter, inviteres.

Desuden har vi i efteråret 2024 været med til at starte et nyt samarbejde, sammen med en række store interessenter

på området: Nationalt Center for Kunst og Mental Sundhed, Region Midtjylland, Region Nordjylland og et museumsledernetværk med bl.a. Nationalmuseet. Tiltaget bliver kaldt for **Kultur- & Sundhedsalliancen**, og formålet er at samle kræfter på tværs af Danmark, der kan være med til at få Kultur og Sundhedsområdet på den politiske dagsorden – og være med til at påvirke beslutningstagere inden for området.

Birgit Bundesen, Psykiater og stifter af Nationalt Center for Kunst og Mental Sundhed, om samarbejde på kultur og sundhedsområdet: *”Kunst og kultur er der jo allerede, så kultur og sundhed er ikke noget, vi skal til at starte på, kultur og sundhed er noget, der har eksisteret, så lang tid der har været civilisationer. Så situationen nu, er at pege på det og få et fælles sprog for, hvordan vi mere målrettet prøver at få udmøntet puljer og få lavet partnerskaber på tværs af sektorer, som lige nu er det der driller.”*

KULTURREGION FYN

Internationalt samarbejde

- I forlængelse af erfaringerne med Fynsk Kultur på Recept, er Odense Kommune og Kulturregion Fyn gået sammen med 12 partnere fra 7 europæiske lande om projektet **Arts on Prescription in the Baltic Sea Region**. Alle partnere afprøver deres egne pilotforløb og udveksler erfaringer og ideer. Samarbejdet vil resultere i en online Kultur på Recept-guide, som aktører i hele verden kan anvende til at udvikle egne Kultur på Recept-forløb.
- **DIG – Danmarks Internationale Gadeteater Festivaler** besøgte Fyn i august 2024 med en række af flotte internationale gadeteaterforestillinger med ensembler fra både Frankrig, England, Holland & Japan.

KULTURREGION FYN

- **Kulturtræf K24** i maj 2024, blev til i et bredt samarbejde med andre regioner, herunder Kulturregion Sønderjylland-Schleswig, og vi var glade for at se så mange tyske kolleger til træffet.
- **FLUK** har været på tur til Hamborg med besøg på Hamborgs Kunstakademi [HFBK](#), Kunstnerkollektivet. Gallerie Für Landschaftskunst og hos ungdomsudstillingen i [Gängeviertel](#), der er et kulturhus for udøvende kunstnere. De har også været på studietur til Berlin, hvor elever og undervisere boede hos [Cittipunkt](#) - et kunstnerdrevet og selvorganiseret medborgerhus, med bl.a. kunstudstillinger. Her lavede FLUK-holdet videoen *Daydreamers* (2023) til en udstilling, som du kan læse anmeldelsen af [her](#). Flere elever fra FLUK er blevet optaget på Kunstakademiet i både Bergen og Hamborg.
- **Chaos Engine** har et samarbejde med Lumen in Art om at en skulptur, som en gruppe udsatte unge har lavet, kommer på turné i Europa. Læs mere om projektet ovenfor, under Visuel Kultur.
- **AYE! / Archipelagic Youth Exchange:** Ærø Ungdomsskole fik tilskud til en række kunstworkshops, som en del af et Erasmus+ projekt, hvor 20 unge fra den finske ø Hailuoto besøgte en gruppe unge på Ærø. De fik sammen mulighed for at spejle hinandens kultur og udveksle erfaringer med det at være øbo.
- **ART X ACTION:** Kunstnere med international baggrund har bidraget til projektet; Anabela Veloso fra Portugal, som bor i Malmø og svenske Kajsa Karlson. Begge er de uddannede fra kunstakademiet i København.

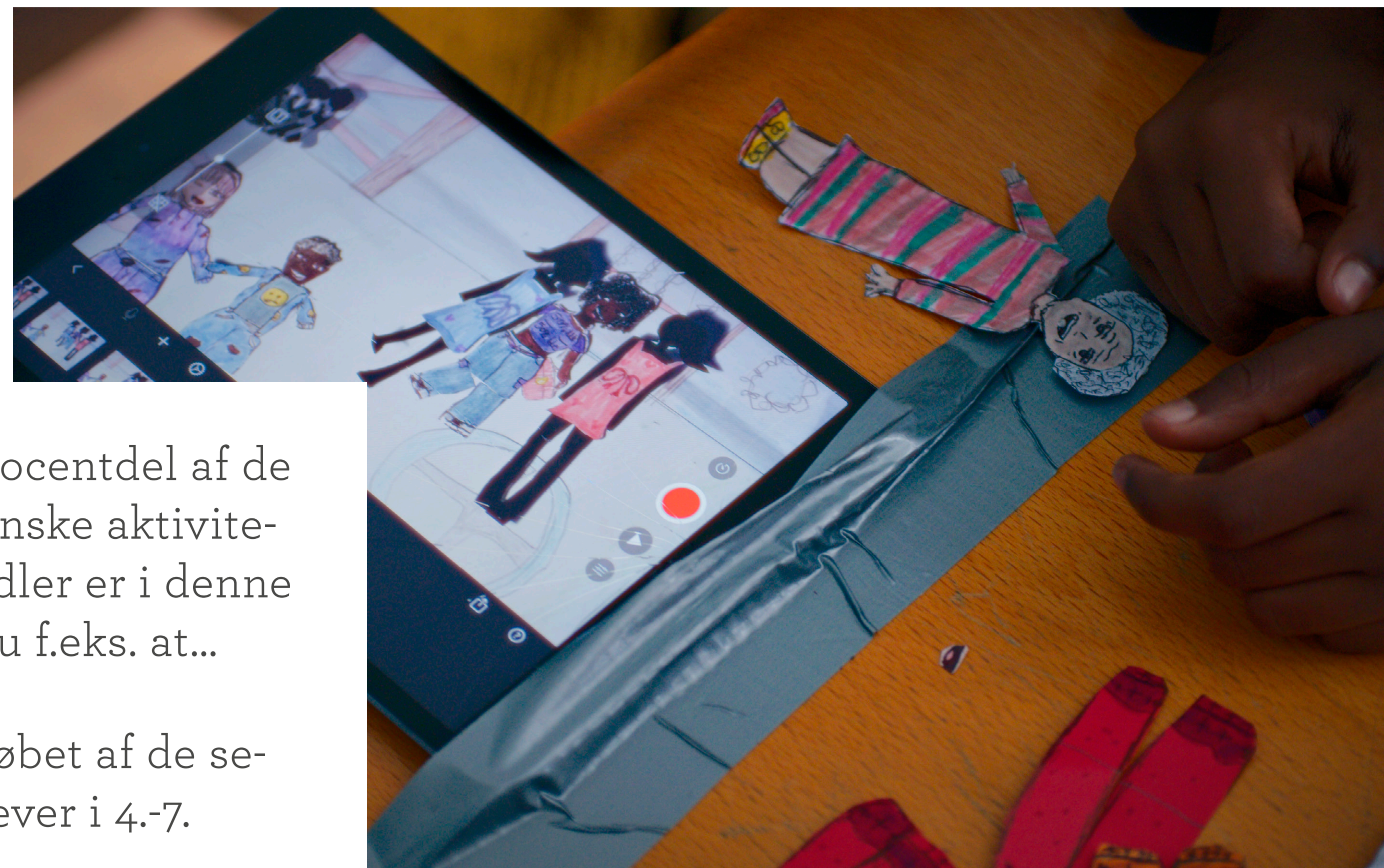

KULTURREGION FYN

Vidste du at...

Det i en tidligere aftale blev besluttet at allokere en lille procentdel af de tidligere amtslige tilskud uden for lov, til finansiering af fynske aktiviteter, der ville komme mange fynske borgere til gavn. De midler er i denne aftale blevet brugt på meget forskellige projekter. Vidste du f.eks. at...

- Der har været **13.383 glade børn** igennem **EDIT24** i løbet af de seneste 4 år. EDIT 24 er en filmkonkurrence for skoleelever i 4.-7. klasse, som er populær både blandt elever og lærere.
- **Sommerballet** og **Opera i det fri** har **2-3000 publikummer** i gennemsnit pr. forestilling, afhængig af vejret.
- Skolebioordningen **Med Skolen i Biografen**, der er kurateret af Filminstituttet og OFF - Odense Film Festival, tilbyder film og undervisningsmaterialer til alle klassetrin og kommer årligt ca. **20.000 skoleelever** til gavn på Fyn og øerne.

KULTURREGION FYN

Desuden har kulturregionen bidraget til bl.a. disse projekter:

- Mere end **175.000 børn** og deres voksne har været på eventyr i den fynske natur med lyden fra **Appen Natureventyr** i ørene. De er blevet guidet ad børnevenlige ruter, mens de har hørt historier, der er skrevet unikt til det enkelte område og er fyldt med leg, fantasi, udfordring og bevægelse.

- I august 2024 gæstede DIG – Danmarks Internationale Gadeteater Festivaler Fyn med 11 forskellige internationale ensembler og opsætninger, og hele **37 festlige forestillinger i 9 fynske byer** til [Fyns Gadeteater Festival 2024](#).
- **Ca. 15.000** mennesker har vandret i det sydfynske og haft glæde af Baggårdsteatrets [Usynligt Teater Audiowalks](#), siden de blev lavet i efteråret 2019.
- Billedkunstner Karsten Auerbach havde i 2020-2021 kunst- og forskningsprojektet **Kunsten at male sig ud af et hjørne** i Børne- og Ungdomspsykiatrien i Odense, som Kulturregion Fyn støttede. Efterfølgende har han bygget videre på sine erfaringer fra projektet og er blevet ansat hos Lokalpsykiatri Odense, hvor han har lavet kunstforløb for mennesker med spiseforstyrrelser, depression eller bipolare lidelser. I 2025 starter Karsten Auerbach et nyt forskningsprojekt for området op.

Fynske kulturaktører siger...

Her er hvad nogle fynske kulturaktører og -institutioner siger om samarbejdet med Kulturregion Fyn og andre aktører:

Lærer om det at arbejde med EDIT24:

"Det at jeg kan komme på lærerkursus, når jeg tilmelder mig EDIT24, synes jeg er ret vigtigt. (...) Jeg mener ikke man nødvendigvis behøver at have erfaring med film, når man melder sig til EDIT24. Man bliver holdt rigtig godt i hånden, og jeg føler, man bliver taget meget alvorligt som lærer, fordi de undervisere, man har, er meget kompetente. Og det foregår på den måde, at man selv får lov at lave en film, og det er rigtig vigtigt, når man skal stå og undervise eleverne, at man selv har prøvet at lave en film, så man kender alle processerne, og ved (...) hvor svært det er at lave noget der er godt. Men at man også kan (red: lave noget der er godt).

"Kulturregion Fyns nysgerrige tilgang til at facilitere og understøtte det, af Spillestedet Harders, udviklede koncept Naturkoncerter, er en enestående årsag til, at det lod sig gøre!"

fortæller **Mads Stephensen** fra Spillestedet Harders.

KULTURREGION FYN

"For BaggårdTeatret har samarbejdet med Kulturregion Fyn været definerende for realiseringen af vores strategi om at blive et mere samlende og regionalt teater for hele Sydfyn & Øerne. Særligt eksemplificeret med økonomisk investering i en opskalering af vores lydteater-forestillinger - det Usynlige Teater - der både før, under og efter corona-pandemien, har gjort en forskel i fire sydfynske kommuner lokalt, og har positioneret teatret som stærkt innovative nationalt. En position, der siden bl.a. har resulteret i fondstilsagn på over 100 mio.kr. til realiseringen af nyt stort teaterhus på Svendborg Havn. Vi skylder således Kulturregion Fyn en stor tak og tillægger deres blik for det tværkommunale og den regionale sammenhængskraft stor værdi,"

fortæller **Jakob Engmann**, der er teaterdirektør for BaggårdTeatret.

"Kulturregion Fyns indsatser og netværk er SÅ VIGTIGE for et differentieret og mangfoldigt kulturbillede/udvalg på fyn, for her er SÅ mange dygtige aktører, men vi ville være usynlige, hvis det ikke var for Kulturregion Fyn."

udtaler **Mette Kathrine Bloch-Boas**, der er founder af Design Skool i Nyborg Kommune.

KULTURREGION FYN

Links til film

Se nogle projekter visualiseret i film

Kultur og Sundhed

Fynsk kultur på Recept:

- [Ung målgruppe \(8+ min\)](#)
- [Voksen målgruppe \(14 min\)](#)
- [Kulturtræf K24 \(3 min\)](#)
- [Kunsten at male sig ud af et hjørne \(4 min\)](#)

Visuel Kultur

- [Chaos Engine og Ungekonsulenten \(2+ min\)](#)
- [Art x Action \(6+ min\)](#)
- [FLUK – Fyns Laboratorie for Ung Kunst \(6+ min\)](#)

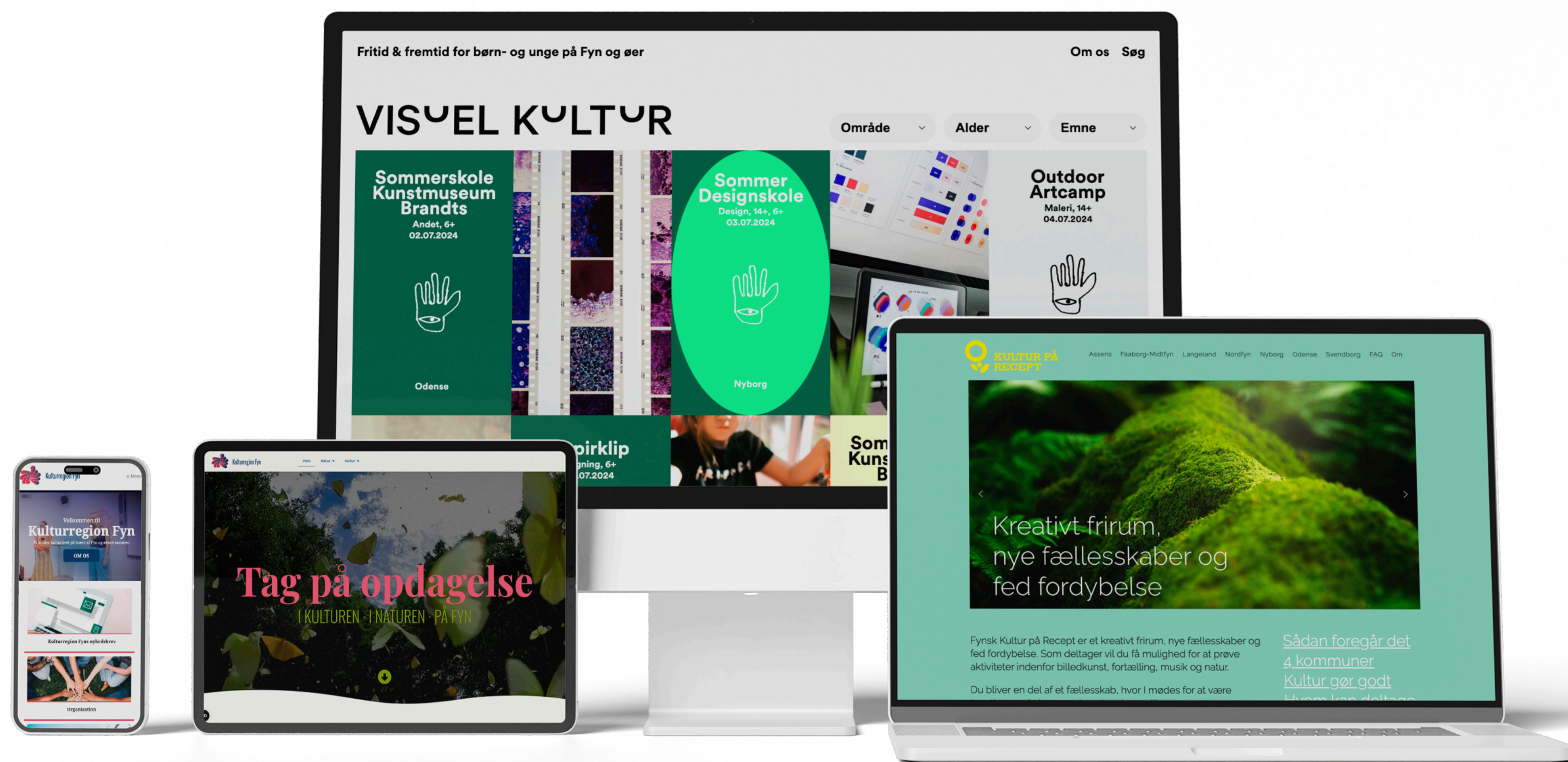
Kultur i Natur

- [SkulpTUR Sydfyn \(5+ min\)](#)
- [Spis, Lyt, Mærk \(3 min\)](#)
- [Creative – Without Nature \(4 min\)](#)
- [Nautisk skulpturleg \(4+ min\)](#)

KULTURREGION FYN

Find Kulturregion Fyn på...

[Kulturregion Fyns hjemmeside](#)

[Visuel Kulturs hjemmeside](#)

[Kultur i Naturs hjemmeside](#)

[Fynsk Kultur på Recepts hjemmeside](#)

[Kulturregion Fyns Facebookside](#) har 2170 følgere

201 følger [Kulturregion Fyns nye LinkedIn side](#)

[Visuel Kulturs Facebookside](#) har 943 følgere

800 modtager [Kulturregionens nyhedsbrev](#),
der udkommer ca 10 gange årligt

Udgivet af Kulturregion Fyn i november 2024

Redaktion

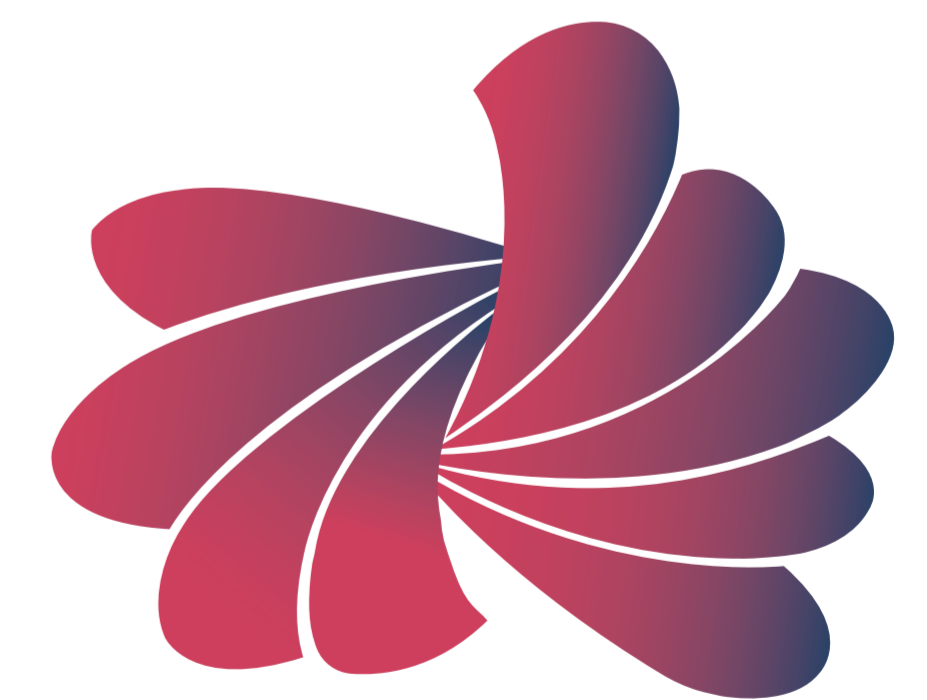
Stine Eskesen Keiding
Maria Kirk Østergaard
Mathilde Kihl Kellermann
Cecilia de Jong
Christina Søjdis

Foto- og videoakkreditering

Rene Odgaard
Besyv Productions
Mia Ben-Ami
Svanefilm
ELS Production
Instafilm
Karsten Auerbach
Line Svindt
Cosmin Cirstea
Maria Fonfara
Freja Kock Christlieb
René Odgaard
Kristian Johansson
Tactile Resonance
Lasse Skov
Martin Liebmann
Rico Feldfoss
Kathrine De Place Bjørn & Ditte Bech Mellson

Grafisk design

Studio Jakob Glad

Kulturregion Fyn